

SIIPIRIKKO 1/84

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Julkaisija: Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.
Puheenjohtaja: Ari Latja Koulukatu 30 b A 5 80100 Joensuu 100
puh 22139

Varapuheenjohtaja: Juha Miettinen Värttinätie 28
80260 Joensuu 26 puh 32110

Sihteeri: Jukka Pusa Merimiehenkatu 43 A 5 80120 Joensuu 12
puh 209662

Rahastonhoitaja: Tarja Latja Koulukatu 30 b A 5 80100 Joensuu 10
puh 22139

Muut hallituksen jäsenet: Petri Hottola Latolankatu 9 A 2 80160
Joensuu 16, Juhani Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150 Joensuu 15 puh
821482, Kimmo Koskela Pohjolankatu 10 80260 Joensuu 26 puh 33397,
Jouko Tiussa Ensonkatu 8 80200 Joensuu 20 puh 33849

Lehden toimituskunta: Juhani Hyttinen, Mauri Leivo ja Veijo Turunen

Tilausasiat: Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Jaetaan jäsenille
jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun suuruus v. 1984 on 25 mk (opis-
kelijat 18 mk, perhejäsenmaksu 7 mk). Siipirikon tilausmaksu v.
1984 25 mk. Irtonumerot vuosikertaan 1981 asti 4 mk (juhlanumero
15 mk), vuosikerrat 1982 - 5 mk + postituskulut.
Yhdistyksen tili SYP Joensuu 201620 - 337216/Pohjois-Karjalan
Lintutieteellinen Yhdistys r.y./PL 119 80101 Joensuu 10.

Kansi Keltasirkku (Valokuvannut Veijo Turunen)

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Havaintojen keruu uudistuu: Hannu Lehtoranta & Mauri Leivo	3
Talvilinnut 1982/83 Pohjois-Karjalassa: Jouko Tiussa	7
Kaksnollakolme: Hannu Räsänen	18
Satunnaisvieraana: - Avosetti (Recurvirostra avosetta) Outo- kummussa keväällä 1979: Mauri Leivo	25
- Avosetti - toinen kerta Pohjois-Karjalassa: Keijo Nuutinen ..	26
Yhtenäiskoordinaattien määrittäminen: Hannu Lehtoranta	27
Vol. 1983	31
Ilmoitus	32

★ = Valtakunnallisen (Suomen lintutieteellisen yhdistyksen) rari-
teettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.
☆ = Alueellisen rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.

HAVAINTOJEN KERUU UUDISTUU

Hannu Lehtoranta & Mauri Leivo

Lähes sama otsikko oli aikanaan Siipirikko 1/82:ssa. Uusittu järjestelmä ei kuitenkaan ehtinyt edes kunnolla alkaa, kun jo havaittiin sen tarvitsevan jonkinmoista saneerausta. Annetut ohjeet olivat melko sekavat ja puutteellisetkin, mikä lienee ollut pääsyy siihen, etteivät havainnoitsijat syttyneet asialle.

Nyt uusittu havaintojen keruujärjestelmä perustuu uusittuihin lomakkeisiin ja parannettuihin lajilistoihin. Kussakin lomaketyypissä on näkyvässä luettelo, josta ilmenee, mitä havaintoja kerätään ja milloin lomakkeet palautetaan. Viimeisten palautuspäivien määrää on vähennetty mahdollisimman vähiin, jotta havainnoitsijoiden on helpompi muistaa ne, ja eri lomakkeet voidaan palauttaa samassa nipussa (kirjekuoressa). Uudistus palvelee havainnoitsijoita enemmän kuin edellinen, Siipirikko 1/82:n taulukkoon perustuva systeemi.

Mitä havaintoja kerätään

Muuttohavainnot: Muuttoon liittyviä lomakkeita on kaksi. Toinen lomake on lähes entinen ja sillä ilmoitetaan muuton alkaminen ja päättyminen sekä päämuutto. Toisella muuttolomakkeella ilmoitetaan havainnot isoista linnuista, päiväpetolinnuista ja arktikasta. Kunkin lajiryhmän havainnot ilmoitetaan luonnollisesti omalla lomakkeellaan havaintojen jatkokäsittelyn helpottamiseksi.

Vaelluslinnut: Vaelluslintulomakkeella ilmoitetaan havainnot kevät- ja syysvaeltajista. Lomakkeen lajilistaan on merkitty rastilla tiettyjä lajeja, joista vaellushavaintojen lisäksi ilmoitetaan sellaisetkin vaellusaikaiset (syys-/kevät-)havainnot, jotka eivät viittaa vaellukseen. Näin siksi, että kyseisten, yleensä varsin harvalukuisten lajien esiintymiskuva tulisi mahdollisimman selkeäksi.

Talvihavainnot: Talvilintulomakkeella ilmoitetaan havaintoja ajalta 1.12.-15.3. Vakituksista talvilinnuista ei tarvitse havaintoja ilmoittaa, mutta lyhyen luonnehdinnan voi havaintojen perusteella laatia (esimerkiksi: "... Outokummun keskustan talvehtiva variskanta noin 50 yks...") ja ilmoittaa suurparvet ym. erikoiset havainnot. Vakituksina talvilintuina pidettävät lajit ilmenevät lomakkeelta.

Muista talvilinnuista ilmoitetaan kaikki havainnot. On kuitenkin syytä tähdentää, ettei ohjetta ole tarkoitus noudattaa aivan kirjaimellisesti. Esimerkiksi ei ole aiheellista ilmoittaa jokaista Joensuun keskustassa näkemäänsä naakkaparvea, vaan esiintymistä voi luonnehtia vaikkapa ilmoittamalla talvehtivan naakkalauman vähimmäismäärän. Vas-

taavasti esimerkiksi marjalintu- tai urpiaistalvena on hyvä ratkaisu kuvata esiintymistä yleisesti ("... joulukuussa tilhiä runsaasti päivittäin; suurimmat parvet 800 yks. ja 650 yks..." jne.) sen sijaan, että kirjaisi jokaisen parven muistiin, mikä on rasittavaa sekä havainnoitsijalle itselleen että myöhemmin katsauksen laatijalle. Siis malttia ja joustavuutta talvihavaintoja (ja yhtä hyvin muitakin) ilmoitettaessa.

Kesähavainnot: Varsin tärkeä kohta havaintojen keruun parannusoperaatioissa oli kesälajilistan uudistaminen. Listasta muodostui pitkä, mutta kesähavaintojen keruun pääteemana eivät ole suinkaan harvinaiset kesävieraat, vaan hyvän yleiskuvan saaminen maakuntamme pesimälinnustosta, johon kuuluvia harvalukuisia, mutta säännöllisesti pesiviä lajeja on valtaosa listasta. Maastossa liikkumista varten voi leikata jostakin lomakkeesta kesälajilistan säilytettäväksi retkitakin tms. mukana, jotta retkeillessäkin voi tarkistaa jonkin lajin mahdollisen kuulumisen listaan. Listalajien lisäksi ilmoitetaan havainnot poikkeuksellisista, harvinaisemmista kesävierailijoista (pilkkaasiipi, sepelhanhi, karikukko jne.). Pesintä- ja muut kesähavainnot päiväpedoista, pöllöistä ja yölaulajista ilmoitetaan tuttuun tapaan omilla lomakkeillaan.

Yölaulajat: Yölaulajalistaa supistettiin sen verran, että ARK-lajit jätettiin pois yleisen käytännön mukaisesti. Yölaulajia ilmoitettaessa olisi syytä pyrkiä ilmoittamaan havaintopaikat mahdollisimman tarkoin (koordinaatit, taajamissa esimerkiksi kadut). Ylimalkaisesti (esimerkiksi kaupunginosan tai kylän tarkkuudella) ilmoitettujen havaintopaikkojen perusteella katsauksen laatijan on mahdotonta eritellä eri havainnot toisistaan - näin etenkin taajamissa, joissa useat havainnoitsijat kuulevat samat yölaulajat.

Petolinnot: Petolintujen pesimäaikaisten havaintojen keruussa käytetään neljää lomaketta. Pesimäaikaiset havainnot (pesimäaikaan tavatut yksilöt, reviirit, pesinnät) ilmoitetaan pesintälomakkeella (haukat ja pöllöt eri lomakkeilla). Tämän lisäksi pöllönpöntöistä ja löydetyistä pesistä täytetään kerran kortistokortti, johon tarvittavat juoksevat numerot antaa Hannu Lehtoranta (Koulutie 17 as 7 79700 Heinävesi, puh. 972-61789). Näille kortistokorteille HL siirtää vuosittain pesintätietoja (ja tarkastukset) havainnoitsijoiden lähettämiltä pesintälomakkeilta.

Vuosittain havainnoitsija täyttää tarkastamistaan pesistä myös valtakunnallisen pesintäilmoituksen, jonka voi lähettää muiden lomakkeiden mukana Mauri Leivolle (ks. loppu). Uutena lomakkeena tulee käyttöön pöllönkuunteluretkilomake. Tällä lomakkeella ilmoitetaan kunkin retken tiedot erikseen. Yhdelle arkille mahtuu kahden retken tiedot

(leikkaa tarvittaessa kahtia).

B-lomake: Lomake on laadittu käytettäväksi muiden lomakkeiden jatkona. Myös vastattaessa johonkin erityiskyselyyn voidaan käyttää B-lomaketta.

Rariteetit: Harvinaisuuksien kohdalla ei ilmoittamisessa ole tapahtunut muutoksia. Rariteettilomake täytetään mieluiten heti havainnon jälkeen ja palautetaan kyseisen vuoden loppuun mennessä. Lomakkeen täyttö ensitilassa on mielekästä ensinnäkin, koska tällöin havaintotilanne yms. ovat vielä hyvin muistissa, mikä helpottaa lomakkeen täyttöä, ja toiseksi, jotta säästyy ikävältä urakalta kirjoittaa vuoden viimeisinä päivinä lukuisista eri havainnoista ilmoitus. "Urakatyössä" on lisäksi vaarana, että lomakkeet tulevat huolimattomasti täytetyiksi - pahimmassa tapauksessa osa lomakkeista jää tyystin täyttämättä "kirjoituskäden väsyessä".

Muistin virkistämiseksi ja epävarmuuden poistamiseksi esitetään seuraavassa 1984 alusta voimassa oleva ARK-lista (huomaa erityisesti listalle otettu tunturikiuru!):

Jääkuikka (vain jp-linnut ajalla 1.5.-15.6., muut RK:lle)
 Jää-/amerikanjääkuikka
 Pikku-uikku
 Merimetso (sisältää meri-/kari-metsot eli Phalacrocorax sp:t)
 Harmaahaikara
 Keulushaikara
 Kattohaikara
 Mustahaikara
 Harmaasorsa
 Allihaahka
 Haahka
 Kyhmyhaahka (vain jp-♂, muut RK:lle)
 Ristisorsa
 Merihanhi
 Kanadanhanhi
 Pikkujoutsen
 Kyhmyjoutsen
 Maakotka
 Kilju-/pikkukiljukotka
 Haarahaukka
 Merikotka
 Aro-/niittysuohaukka
 Muuttohaukka
 Kiiiruna
 Viiriäinen
 Luhtakana
 Liejukana
 Keräkurmitsa
 Heinäkurppa
 Mustapyrstökuiiri
 Isosirri (vain keväthavainnot)
 Merisirri
 Kuovisirri (vain keväthavainnot)
 Pulmassirri (vain keväthavainnot)

Merikiuru
 Leveäpyrstökiuru (vain havainnot ajalta 1.5.-15.6., muut RK:lle)
 Tunturikiuru
 Merilokki
 Isolokki
 Iso/grönlanninlokki
 Mustatiira
 Räyskä
 Lapintiira
 Pikkutiira
 Ruokki
 Etelänkiisla
 Riskilä
 Turturikyhyky
 Turpinkyhyky
 Tunturipöllö
 Kuningaskalastaja
 Sininähti
 Harjalintu
 Valkoselkätikka
 Kangaskiuru
 Tunturikiuru
 Sepelrastas
 Mustaleppälintu
 Rastaskerttunen
 Rytikerttunen
 Kirjokerttu
 Kirjosipiipiunilintu (vain rengastetut, muut RK:lle)
 Hippiäisuunilintu (vain rengastetut, muut RK:lle)
 Pikkusiippo
 Iso-/nummikirvinen
 Luotokirvinen
 Vuorihemppo
 Keltahemppo

Lomakkeiden palautus

Uudistetut lomakkeet tulevat käyttöön maaliskuun alussa. Jäsenille tullaan alussa postittamaan nippu lomakkeita. Jatkossa olisi toivotavaa, että mahdollisimman moni ottaisi tarvitsemiaan lomakkeita yhdistyksen kokouksissa ym. tilaisuuksissa, jotta säästyttäisiin (molemin puolin) turhilta postikuluilta.

Yhdistyksen lomake - ja havaintovastaavaksi on lupautunut Mauri Leivo. Hänelle palautetaan kaikki havaintolomakkeet määräaikoihin mennessä. Häneltä voi myös tilata kaikkia lomakkeita joko kirjeitse tai puhelimitse (osoite: Kauppakatu 19 A 6 80100 Joensuu 10, puh. 973-21842).

ML toimittaa saapuneet havaintolomakkeet kunkin aihepiirin koostajalle ja arkistoi ne myöhemmin PKLTY:n arkistoon. Lomakkeissa on merkittynä vain yhdistyksen postilokero-osoite, jonne havaintoja ei siis ole syytä pääsääntöisesti lähettää.

Tällä hetkellä havaintoja palauttaa säännöllisesti vain pieni havainnoitsijajoukko, joka edustaa yhdistyksen jäsenmäärästä noin 10 prosenttia!? Tehdyn uudistuksen toivotaankin nyt aktivoivan jäsenten havaintojen palautusta niin, että jatkossa mahdollisimman moni kantaisi oman kortensa kekoon parempien ja edustavimpien katsausten saamiseksi Siipirikkoon, ja yleensäkin, etteivät lukemattomat hyvät havainnot jäisi vain lyhyeksi muistoksi havainnoitsijalle itselleen vaan tulisivat esille lehtemme sivuilla yhteiseksi iloksemme. Muista, että vähäisetkin havainnot täydentävät mainiosti muodostuvaa yleiskuvaa.

Pida siis huolta havaintojen muistiin merkitsemisestä ja lähettämisestä määräaikoihin mennessä havaintovastaavalle (ML)!

HUOMIO!

Muistathan ilmoittaa syksyn 1983 havainnot viimeistään 28.2. osoitteella: Mauri Leivo Kauppakatu 19 A 6 80100 Joensuu 10.

Samoin ilmoitukset vuoden 1983 aikana tehdyistä harvinaisuushavainnoista sekä yölaulajailmoitus kesältä 1983 (joita tähän mennessä on palautettu vain muutamia!?) on syytä lähettää yllä mainittuun osoitteeseen mahdollisimman pian.

TALVILINNUT 1982/83 POHJOIS-KARJALASSA

Jouko Tiussa

Talvilintukatsaus perustuu entiseen tapaan sekä suoritettuihin talvilintulaskentoihin että palautettuihin talvilintulomakkeisiin ja yksittäisiin havaintoihin.

Havainnoitsijat: PA = Pentti Ahola, MA = Markku Alanen, IG = Ismo Glad, JH = Jukka Heikkinen, PH = Petri Hottola, HI = Harri Ihalainen, PJ = Petri Jeskanen, TK = Timo Karkiainen, LK = Lauri Karttunen, HKA = Hannu Kauhanen, AK = Ari Kirjavainen, HKO = Harri Kontkanen, ELN = Esa Laaninen, ELP = Esko Lappi, HLT = Hannu Lehtoranta, JOL = Jouni Lehtoranta, JUL = Jukka Lehtoranta, ML = Mauri Leivo, JM = Juha Miettinen, AM = Arto Määttä, PM = Petri Möttönen, SN = Sauli Nuolemo, KN = Keijo Nuutinen, MO = Marko Ojala, APK = Alpo Parkkonen, APV = Ari Parviainen, MP = Matti Piironen, HP = Heikki Pönnkä, MR = Matti Riikonen, HR = Hannu Räsänen, ES = Elvi Sahlman, JT = Jouko Tiussa, AV = Anssi Vähätalo sekä Motacilla-luontokerho (Joe) ja Lähtevän koulun (Out) opettajat HLv = Heljä Leivo ja KL = Kalle Leivo sekä oppilaat Veikko Eronen, Jaana Halonen, Esa Huttunen, Marja Koistinen, Mikko Koistinen, Tero Laukkanen ja Saija Räsänen.

Läänin pohjoisimmat ja eteläisimmät osat ovat yksittäishavaintojen varassa, joita on myös eräiltä edellä mainitsemattomilta henkilöiltä.

Sääolot

Päinvastoin kuin kahtena edellisenä talvena lumetonta aikaa kesti marraskuun loppupäiviin. Sademäärät olivat keskiarvoja runsaammat, keskilämpötilat normaalia korkeammat. Ainoastaan helmikuu oli sekä kuiva että pari astetta normaalia kylmempi, talven kylmin kuukausi. Kylmimmän jakson osuminen tähän ajankohtaan ei ole linnuille yhtä hankala kuin vuodenvaihteen pakkasaalto. Sääolot edesauttoivatkin esimerkiksi hippiaisen ja puukiipijän talvehtimistä, mutta luonto oli kitsas niin marjalintuja kuin käpylintujakin kohtaan. Kuukausittaiset tilastot seuraavassa (Ilmatieteen laitoksen tiedot Helsingin Sanomista):

Joensuu	XI	XII	I	II	III	
1982/83 °C	1,3	-3,7	-6,1	-12,7	-4,9	(talvikuukausien keskilämpötilat)
1931-60	-1,9	-6,5	-10,5	-10,4	-6,4	
sademäärä mm	89	67	73	9	55	
% normaalista	178	150	161	26	190	

Laji	Joensuu			Lieksa			Juuka		
	SY	VV	UU	SY	VV	UU	SY	VV	UU
Laskennat									
Reittien luku	2	2	2	29	19	19	1	1	1
Reittien yhteispituus km	16,5	16,5	16,5	260	175	180	10	10	10
Joutsen							5		
Sinisorsa				61					
Mustalintu				1			6		
Kanahaukka				1	1		1	1	
Varpushaukka	1		1	1					
Metso				9	1	2			
Teeri				82	57	43	5	1	
Riekko				4					
Pyö				47	3	5	1		
Kalalokki	1			7					
Kesykyyhky	32	6	18	4	29	38			
Hiiripöllö	1								
Käpytikka	9	14	6	79	39	33	2		1
Korppi	1	1		26	10	7			
Varis	95	246	165	451	254	169	2		
Harakka	92	69	66	472	257	283	30	35	13
Närhi	3			36	15	11	3	1	
Talitiainen	175	107	100	602	387	313	34	27	11
Sinitiaainen	2	1	6	6		5			
Kuusitiaainen		2							
Töyhtötiainen	2	2	1	27	15	8	1		
Hömötiainen	27	13	14	415	262	205	34	12	9
Pyrstötiainen					9				
Puukiipijä	1	1	1	24	3	9	2		2
Koskikara				3		1			
Mustarastas				1					
Räkättirastas				1	1		1		
Mustapääkerttu	1								
Hippiäinen	3	5	5	95	55	43	8	2	
Västäräkki	1								
Tilhi	28			34	124	1			
Kottarainen	6	8	5	1					
Varpunen	487	496	477	968	703	583	22	4	5
Viherpeippo	4	2		17	10	10			
Urpiaainen	177	13	2	1182	287	72	60	3	
Tundraurpiaainen	11								
Punatulkku	11	38	14	167	160	80	7	3	
Taviokuurna	8			12					
Pikkukäpylintu				9			14		
Peippo				2					
Keltasirkku	15	136	156	376	348	163	73	19	29
Pulmunen				1		6			
Yhteensä yks.	1194	1160	1037	5224	3030	2090	311	107	71
Lajeja	26	18	16	35	23	23	20	10	8

Taulukko 1. Talvilintulaskentojen tulokset talvella 1982/83 Pohjois-Karjalassa. SY = syyslaskenta, VV = vuodenvaihteen laskenta ja UU = uusintalaskenta.

Laji	Vuodenvaihteen laskenta			Uusintalaskenta 1982/83
	1982/83	1981/82	1977-82	
Teeri	2,9	1,9	7,0	2,1
Käpytikka	2,6	7,9	4,8	1,9
Korppi	0,5	1,1	1,2	0,3
Varis	24,8	27,5	29,9	16,2
Harakka	17,9	30,3	32,9	17,5
Närhi	0,8	1,6	1,9	0,5
Talitiainen	25,9	37,3	45,3	20,5
Sinitiaainen	+	1,2	0,6	0,5
Töyhtötiainen	0,8	0,7	1,5	0,4
Hömötiainen	14,2	17,8	19,3	11,0
Puukiipijä	0,2	0,4	0,5	0,6
Hippiäinen	3,1	4,2	3,4	2,3
Tilhi	6,2	+	10,8	+
Varpunen	59,7	94,1	85,2	51,6
Viherpeippo	0,6	1,2	1,6	0,5
Urpiaainen	15,0	26,1	34,9	3,6
Punatulkku	10,0	20,4	20,7	4,6
Taviokuurna	-	0,1	1,2	-
Käpylinnut	-	24,2	10,1	-
Keltasirkku	25,0	25,8	45,4	16,9
Yhteensä	210,2	323,8	358,2	151,0
% kaikista	99	98		97

Taulukko 2. Tavallisimpien talvilintujen yksilömäärät 10 reittikilometriä kohti vuodenvaihteen ja uusintalaskennoissa talvella 1982/83 Pohjois-Karjalassa. Vertailun vuoksi tilanne edellisenä talvena ja viiden edellisen vuodenvaihteen keskiarvot.

Talvilintulaskennat

Laskentatuloksia on nyt kaikkiaan 33 reitiltä, joista runsaat 20 on käyty läpi kaikissa kolmessa talvikauden vaiheessa. Matti Riikonen on kiertänyt Lieksaa lähes ammattimaisesti (27, 16 ja 18 reittiä), ja kun lisänä ovat vielä Esko Lapin monivuotiset reitit, on näiden seutujen talvilintutietous vailla vertausta. Koska muualta on vain 3 reittiä, ei ole perusteita aivan kaavamaiselle eri talvien laskentatulosten vertailulle. Talvilintulaskentojen alueellinen suunnittelu olisi yksi Pohjois-Karjalan lintuharrastajien tulevien vuosien haasteista.

Syyslaskennan 32 reitillä laskettiin lähes 300 km:n matkalla 6729 yksilöä edustaen 40 lajia, 10 reittikilometriä kohti 235 yksilöä. Viimemainittu luku on vajaa puolet (47 %) edellisvuotisesta, mutta tuttuun tapaan lajilukua kasvattivat myöhästelevät sorsalinnut, rastaat ja tällä kertaa jopa västäräkki. Runsaat viidennes (1477) lasketuista oli varpusia, urpiaisia lähes yhtä paljon (1419) ja seuraavina kymmenen listalla talitiainen (811), harakka (594), varis (548), hömötiainen (476), keltasirkku (464), punatulkku (185), hippiäinen (106) ja käpytikka (90).

Lajikohtaiset havainnot:

Sinisorsa Lip Viinijärven Taipaleenjoessa 2 läpi talven (SN, HR, O. Vienola). Lip Heposelkä 5.12. 1 ja Out Ohtaansalmi 11.12. 1 (HR), Joe Höytiäisen kanava 25.12. 2 yks. (APv) ja 1.1. 1 yks (ELn, AV ym.), Lieksan Litmossa 3.3. purossa 1 ♂ (HI, ELp, KN, MO).

Telkkä Joe Hasanniemi 11.12. 1 ♀-pukuinen (APv), Joe Höytiäisen kanavalla 9.1. 1 ♀-pukuinen (HKA).

Isokoskelo Mahdollisesti sama ♀-pukuinen yksilö 18.12. Joe Hasanniemessä (JM) ja 8-9.1. Höyt. kanavalla (HKA, ELn, AV).

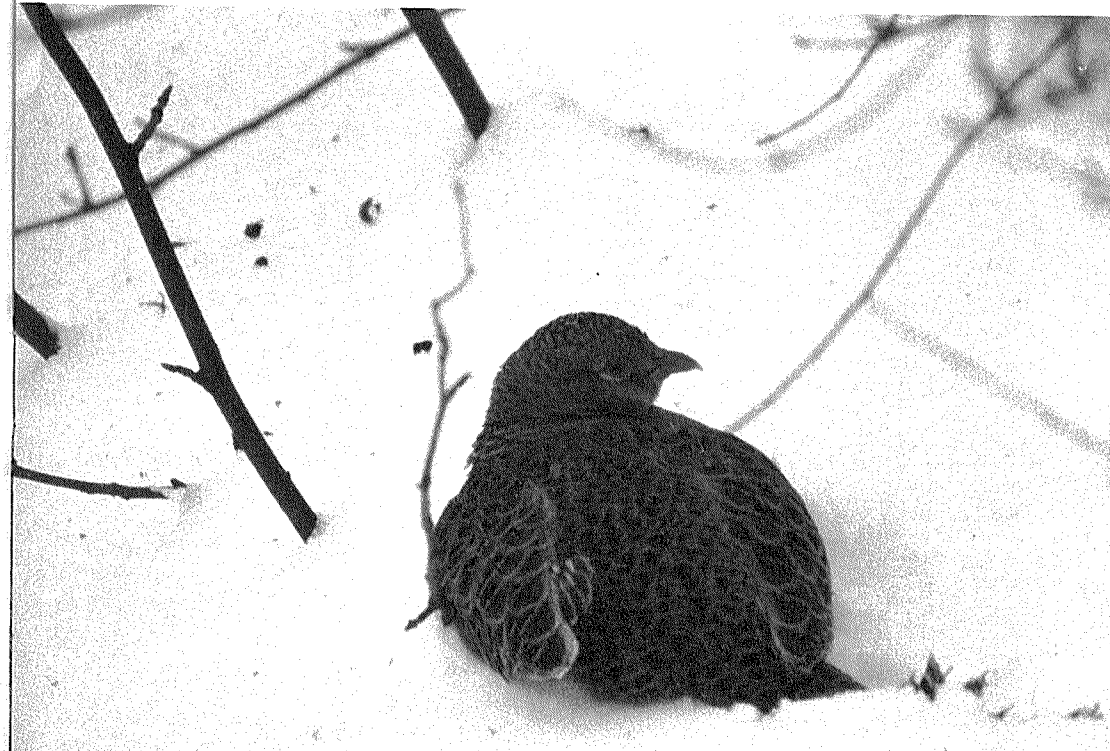
Varpushaukka Talvehtivien määrä tavanomaista luokkaa. Läpi talven ainakin Outokummussa 1 (HLv, KL, ML, HR) ja Liperissä 3 (♂ reng., MA) (MA, ML, HR), Joe 2/II ja 3/III, Kon 1/II. Lie 1/XII ja 1/II.

Kanahaukka Likimain yhtä yleisesti talvella näyttäytyvä kuin pienempi serkkunsa. Havaittuja eri yksilöitä ainakin toistakymmentä. Läpi talven ainakin Liperissä 2 ja Outokummussa 1 (HR). Joe 2-3/I ja 2/III. Out lisäksi 2-3 muuta, Kuusjärvellä (ML) ja Lähtevässä (KL). Kon 1/II. Juu 1/I ja 2/III. Lie 1/XII ja 1/II.

Riekko Vain muutamia talvihavaintoja ilmoitettu. Kit Päätynlahti 9.2. 2 (APk). Out Vuonos 12.2. 3 (PH, HKA, APv, AV). Lie Petroniemi 1.3. 9 yks. (KN).

Teeri 20-30 yks. talviparvet varsin tavallisia, suuremmista vain muutamia ilmoituksia. Out 14.2. noin 50 (M. Koistinen), Out Suvisranta 28.11. 42 yks. (JM). Havaintoja yhteensä ainakin noin 400 yksilöstä. Jopa Höytiäisen kanavalla keväällä 20.3. soitimella 20 ♂ + 4 ♀ (ELn).

Fasaanit hakeutuvat talvella pihapiirien ruokintapaikoille. (Valok. Mauri Leivo)

Samoin menetelmin suoritettu talvilintujen pyynti antaa usein hyvän kuvan kantojen vaihtelusta eri talvina. Kuvassa yksi Pohjois-Karjalan aktiivisimmista talvilinturengastajista, Juha Miettinen. (Valok. Mauri Leivo)

Vuodenvaihteen laskennassa laskettiin 22 reitiltä noin 200 km:n matkalta 26 lajin 4297 yksilöä, 10 reittikilometriä kohti 213. Viime-mainittu määrä on lähes kaksi kolmasosaa (64 %) edellistalvisesta. Tähän verrattuna käpytikkoja oli selvästi vähemmän, ja käpylinnut puuttuivat nyt täysin. Punatulkkuja ja viherpeippoja oli enintään puolet tavanomaisista määristä. Sinitiaisen vahvistuneet kannat eivät jostain syystä päässeet esiin tässä laskennassa. Ks. taulukkoa 2.

Uusintalaskennan 22 reitillä, yhteispituudeltaan runsaat 200 km, tavattiin 26 lajin 3198 yksilöä, 10 reittikilometriä kohti 155. Myös tämä määrä on noin kaksi kolmasosaa (68 %) edellistalvisesta. Puukiiپی ja hippiäinen selviytyivät hyvin niille suotuisasta talvesta. Ks. taulukkoa 2. Punatulkku ja urpiainen esiintyivät runsaina ainoastaan muuttoaikoina, varsinkin huhtikuun alun takatalvena noin kuukausi uusintalaskennan jälkeen.

Metso Havaintoja ilmoitettu 23 yksilöstä, lähes poikkeuksetta 1-2 yksilöstä kerrallaan. Ainoastaan Out Kuminvaarassa 20.2. 3 ja 6.3. 4 yks. (Marja Koistinen).

Pyy Havaintoja ainoastaan enintään 16 yksilöstä, mutta laajalta alueelta: Ilo 2/XII. Eno 1/I. Lie 1/I, 2/II ja 3/III. Kii 2/II. Kit 4/II. Out 28.11. 1. Pyy näyttää viime vuosina vähentyneen sopivillakin biotoopeilla, mihin syy tuskin löytyy metsästyksestä.

Fasaani Joe Vehkalahti 12.12. 1♀ (APv), Joe Linnunlahti 29.12. 1♀ (ELn). Lip Nostamo 28.11. 2♂♂ (JM). Lip Kirkonkylä XII-I 2 (LK). Out keskusta 1 läpi talven (HR). Out Matovaara 19-21.2. 1 (ilmeisesti sama kuin ed.) (ML).

Harmaalokki Joe Ilosaari 4.12. 1 1-kv yksilö (JM).

Kalalokki Joe Hasanniemi 4.12. 1 ad. (JM).

Larus sp. Rää Vuoniemi 4.12. 1 isokokoinen lokki (IG, PH, HKa, HP, HR).

Kesykyvyhky Outokummun keskustan pulumäärä parhaimmillaan 17, talvina noin 1973-82 vain 3-7 (ML, HR). Joe keskustassa 18.2. noin 75 (JM).

Huuhekaja Juu Vuokko 5.3. 1 ääntelijä (HKa, APv, AV ym.).

Hiiripöllö Muutaman vuoden tauon jälkeen taas useita talvehtijoita. Joe Iiksenvaara 16-17.1. 1 (HKa, ELn, APv ym.), Joe Pilkon niityt ainakin 27.2.-13.3. 1 yks., joka rengastettu (HKa, ELn, JM, AV). Juu kk. 1 yks. koko talven (JoL, JuL). Kes 18.2. 1 (Hlt). Lie Rauhala Mäntykallio 2.3. 1 (HL, KN). Out Alavi 8.2.-23.3. 1 (ML, HR ym.).

Varpuspöllö Edellistalvinen, vaatimaton havaintomäärä. Rää Nieminen 5.12. 1 (H. Siivonen), Juu kk. Syrjälä 10.12. 1 (JoL, JuL) ja Joe Sulkuoniemi 29.1. 1 reng. (JM).

Lehtopöllö Yhtään varsinaista talvihavaintoa ei ole ilmoitettu. Alkukevään soidinhavainto 31.3. Joe Noljakasta (ELn).

Viirupöllö Lip Saarniemi 9.11. 1 yks. pihamännys (MA). Pol Halkovaara 27.2. 1 ja Kuorevaara 2 ääntelijää (IG, PH, HKa, AV).

Helmiopöllö Edelleen vähissä. Vain alkukevään soidinhavainto 25.3. Kon Kaunisvaarasta (HKa, ELn).

Käpytikka Syyskuukausien runsaus väheni talvikaudeksi reilusti alle edellistalven huippulukujen, keskimäärin ehkä alle puoleen. Ainakin Joensuussa (JM, JT) ja Outokummussa (ML, HR) esiintymisen yleiskuva näyttää samanlaiselta. Esimerkiksi Joe Niinivaaralla edellisen talven 10 pyydystettyä vastasi nyt 5 (JT).

Pikkutikka Harvalukuinen ruokintapaikkojen talvivieras. Kit Ainonpuiisto 23.1. 1 ja Päätynlahti 13.2. 1 (APk). Lip Käsämä 6.2. 1 (Seija Nuolemo). Lip Kuorinka 19.2. 1♀, ed. talvena samassa paikassa reng. (J. Pusa, JM). Joe Marjala 18.3. 1♂ (HKa).

Palokärki Vain yksi havaintoilmoitus. Laji lienee vähenemässä, mutta tuskin sentään vielä harvinaisuus. Liperin Saarniemessä näytettiin 8., 13. ja 16.11. mahdollisesti sama yksilö (MA).

Korppi Talviajan havaintoja ilmoitettu 10 kunnasta ja ainakin 53 yksilöstä. Kaatopaikkojen korppimääriä: Lie Riihivaara 2.1. 9 (JH), Juu 9.3. noin 5 (JoL, JuL), Joe Repokallio 6.2. 4 (JM) ja Out Jyrinharju 3 (ML). Ilmoitetut yksilömäärät kunnittain: Lie 18, Out 9, Lip 6, Juu 5, Joe 5, Ilo 3, Kit 3, Nur 2, Vär 2 ja Kon 1.

Varis Tll:n mukaan määrät likimain edellistalven tasoa. Joe Repokallion suurimmat parvet I noin 75 ja II-III noin 50 (JM) sekä Lie vastaavasti 28.12. Niitty-Jamali noin 100 (MR) ja 2.1. Riihivaara noin 150 (JH). Out keskustan talvikanta normaali, 100-150 yks. (ML, HR).

Harakka Tll kuvaa hyvin runsautta. Lie Riihivaarassa laskettu 2.1. edellistalvinen huippumäärä, noin 50 yks. (JH).

Närhi Vähälukuisuuteen kiinnitetty huomiota niin Joensuussa (JM) kuin Outokummussa (ML), ja tätä tukevat myös laskennat. Kuitenkin esimerkiksi Joe Noljakassa 5 läpi talven (ELn).

Talitiainen Määrät vaihtelivat Outokummun - Liperin jotakuinkin normaaleista (ML, MA) Juuan silmiinpistävään vähälukuisuuteen (Hlt). Edellisen syksyn huippuluvuista jäätiin selvästi Joensuussakin, mutta esimerkiksi Niinivaaran ruokintapaikaltani pyydystin 107 (joka on suunnilleen 5 vuoden keskiarvomäärä), edellisenä talvena 136 (JT). Talvehtiminen sujui hyvin, eikä kevään kannoissa ollut juuri eroa edellistalviseen.

Sinitiaainen Lajin yleistymiseen kiinnitetty huomiota monilla ta-
hoilla. Esimerkiksi Out keskustan alueella talvehtivia yhteensä noin 20, Lip Viinijärvellä noin 10 (ML, HR), Lip Kirkonkylässä suurin määrä 11 (LK). Vär Sääperin-Niiralan alueella 23.1. yht. 12. Lie ainakin 6-7. Joe Niinivaaran ruokintapaikalta pyydystetty 8 (JT). Lisäksi havaintoja Kit ja Kon. Havaittujen määrä likimain sadan luokkaa, vaikkei ilmenekään tll:sta.

Kuusitiainen Ainakin kolmessa paikassa: Joe Repokallio 4.1. 2 yks. (HI, JM), Noljakassa ainakin 2 läpi talven (HKa, ELn ym.) ja Lip Kirkonkylässä II-III 1 yks. useita kertoja lintulaudalla (V. Hartikka).

Töyhtötiainen Esiintyyneen kautta Pohjois-Karjalan, vaikkakin vähälukuisena. Lie tll:ssa ainakin 15, Kon tietoja liki 10 yksilöstä, Lip 3/II ja 5/III sekä lisäksi ilmoituksia Joe, Kii, Kit ja Out. Häviää ilmoitusten määrässä sinitiaiselle, koska ei tule taajamien lintulaudoille.

Sinitiaainen esiintyi selvästi tavanaomaista runsaampana. (Valok. Juhani Hyttinen)

Muutamia kuusitiaisia havaitaan joka talvi ruokintapaikoilla. (Valok. Kari Koskela)

Hömötiainen Tll:n mukaan kannat normaalit tai hiukan pienemmät. Muutamilla paikoin ilmoitettu noin 20 yks. määriä, kuten Lie Lamminkylä (KN), Lip Saariniemi (MA) ja Kon Selkie (HKO).

Pyrstötiainen Heikkoa liikehdintää jatkui läpi talven, ja syksykausien 2 havaintoa (ks. Vaelluslinnut, Siipirikko 10: 116) lisääntyivät yhdeksällä. Havainnot aikajärjestyksessä: Kon Kontioranta 9.12. 9 yks. (ML), Lip Siikakoski 11.12. 7 (HR), Lie Vuonisjärvi 9.1. 9 (MR), Joe Sulkuniemi 19.1. noin 10 (JM), Kit Päätynlahti 9.2. 7 (APk), Kit Puhos 20.2. 6 (useat), Lip Kirkonkylä 3.3. 4 (LK), Joe Sulkuniemi 11.3. ainakin 6 (JM) ja Kon Selkie 13.3. 3, joista 1 reng. (HKO, JM).

Puukiipijä Lomakkeilta löytyy tietoja vajaasta 30 yksilöstä eri puolilta maakuntaa. Kuten tll:sta ilmenee, on Lie maaliskuun alun laskennoissa havaittu 9 yks., ja muutenkin havainnot kevättä kohden pikemmin runsastuvat.

Koskikara Tietoja ilmoitettu monilla lomakkeilla, ja koskikaran esiintymisestä laaditaan erillinen katsaus.

Mustarastas Out keskustassa läpi talven 1♂ (HLv, KL, ML, HR, O. Hartikainen). Kit Puhos 20.2. 1♂ (IG, PH, ML, HP, HR).

Räkättirastas Lie Vartiala 31.12. 1 (MR), Lie Lampela 8.1. 1 (JH) ja Lip Kirkonkylä XII-I ainakin 1 (LK).

Turdus sp. Kon Kontioranta 8.12. 1 (HR).

Hippiäinen Leudon talven ansiosta melko tavallinen läpi talven. Tämä ilmenee sekä tll:sta että monista ilmoituksista, esimerkiksi Kii (PA), Lip (MA) ja Out (ML). Talvitappiot ilmeisesti poikkeuksellisen pienet.

Västaräkki Joe Repokallion kaatopaikalla 1 yks. vielä 1.12. (JM). Maallikkohavaintojen mukaan tämä selviytyi pitkälle joulukuuhun.

Tilhi Noin 5-10 yksilön pikkuparvia sekä yksittäisiä tilhiä nähtiin paikoitellen läpi talven. Yhteissumma ainakin noin 130. Alueellinen ja ajallinen tiivistelmä: Juu 1/XII ja 6/II. Lie 13/XII, 35/I, noin 5/II ja 1/III. Kon 3/III. Out 25/I. Lip ääntä/II. Joe noin 10/XII, 7/I ja 22/II.

Lapinharakka Out Sysmäjärvi läpi talven 1 (HR). Out keskusta 14.1. 1 (HR). Kon Jakokoski Nälkävaara 6.1. 1 (MP). Pyh Mansikka-aho 19.2. 1 (APv). Lip keskusta 12.3. 1 (HR).

Kottarainen Lip Viinijärvellä 24.12. 1 (ML). Monilta listoilta kottarajien havaintojen mukaan oli Joe Repokallion kaatopaikalla 4.1. saakka 8, 16.1. 7 ja ainakin vielä 2.3. 5 kottaraista.

Varpunen Syyslaskentaa (ks. urpiainen) lukuunottamatta edelleen tll:n vankea ykköslaji. Joe Repokallion kaatopaikan suurimmat parvet XII-I noin 200 ja II noin 150 yks. (JM).

Pikkuvarpunen Vär Sääperin-Niiralan alueella laskettu 23.1. noin 25 ja Toh kk noin 30 yks. (PH, ML, APv, HR, AV). Lip Viinijärvellä läpi talven 25-30 (ML, HR ym.). Lip Kirkonkylä 2 (R-L Räsänen, HR). Lip Käsämä 1 (SN). Joe Niinivaara 1 (JT).

Viherpeippo Talvehtiva kanta yleisesti ottaen normaalia pienempi, vaikka tietoja kertyikin noin 115 yksilöstä. Vähyys näkyi ilmeisesti Joensuussa. sillä esimerkiksi Niinivaaralla pyydystin XII-III puoliväliin vain 11 yks. (JT), ja myös HKa kiinnitti vähälukuisuuteen huomiota. Muualta on toisenkintuuntaisia tietoja. Esimerkiksi Out keskustassa enimmillään noin 40 (ML, HR), Lip Kirkonkylässä päivittäin 2-11 (LK) ja Juu kk. Syrjälässä 25.2. peräti 12 yks. (JoL, JuL). Maaliskuun puolivälin jälkeen runsas saapuneiden muuttajien johdosta.

Tikli Joe Hasanniemi 4.12. 1 (JM) ja Repokallio 9.1. 14 yks. (ELn). Lip Siikakoskella 5.2. 10 (SN) ja Viinijärvellä 13.3. 10 (PH, HKa, TK, APv), liekö ollut sama parvi?

Vihervarpunen Kii Pitkäjärvi 24.2. 6 yks. (PA).

Repokallion kottaraisten lisäksi tavattiin Viinijärvellä joulukuussa 1 yksilö. (Valok. Mauri Leivo)

Repokallion kaatopaikka on talvella mieluinen paikka varpusille.
(Valok. Veijo Turunen)

Urpiainen Vielä syyslaskennan aikoihin runsaudeltaan likimain varpuksen luokkaa. Joulukuussa näkyi vielä kohtalaisia parvia, esimerkiksi Joe Repokallio 1.12. noin 150, Joe Linnunlahti 4.12. noin 180 (JM) ja Out Ohtaansalmi 29.12. noin 70 (HR). Tammi-maaliskuussa urpiaiset useimmilla paikoilla olivat vähissä ja parvet yleensä vain 2-10 yks. suuruisia. Esimerkiksi Joe Niinivaaralla rengastin vain 7 (JT). Lip Saariniemellä esiintyi 5-30 yks. parvia läpi talven (MA). Kevättalven suurimmat parvet nähtiin Juu kk:n Syrjälässä: 13.2. noin 70 ja 7.3. noin 150 yks. (JoL, JuL, PM). Vasta huhtikuun alun "takatalvena" urpiaisia suorastaan kiehui ainakin Joensuun ruokintapaikoilla - tämä ei enää virallisesti kuulukaan talvilintujuttuun!

Tundreurpiainen Vain muutama talvihavainto. Jo harvinaisuuskatsauksessa (Siipirikko 10: 82) mainitun havainnon - 11.12. Joe Koivuniemi 1 (PH, AV) - lisäksi kolme havaintoa: 11.12. Joe Niinivaara 1 reng. (JT), 8.1. Lip Viinijärvi 3 p (J. Kinnunen, ML, HR) ja 16.1. Kon Selkie 1♂ reng. (HKO, JM).

Punatulkku Määrät Joe Niinivaaran ruokintapaikallani heikon marjat talven normaalilukemissa. Eri talvikuukausina pyydystetyt: 4/XI, 45/XII, 16/I, 30/II ja 29/III (JT). TII:n lukemat kuitenkin harvinaisen alhaiset, ja esimerkiksi Out lähes kateissa (ML). Lip Saariniemessä 1.11.-29.1. jatkuvasti 3-10 yks. määrän noustua 30.1. 10-20 välille (MA). Kon Selkie XII päivittäin noin 20, I 40-45, 20.2. reng. 24, 13.3. ainakin 56 (HKO, JM).

Taviokurna Nurmeksen havainnot 20.12. julkaistu vaelluslintukatsauksessa, Siipirikko 10: 118.

Käpylinnut Niukasti havaintoja. Lajilleen määrittämättömiä 6.3. parvi Lip Käsämässä (SN), 3.3. Lie Litmossa 1 ä (ELp ym.) ja 18.3. Lie Rauhalassa 3 (KN). Pikkukäpylintuja 6.2. Lie Rauhalassa 5 yks. (KN) ja 1.4. Kii Holminkankaalla 1 (PA). Ainoa määritetty isokäpylintu 18.3. Lie Rauhalassa (KN).

Peippo Talvehtijoita suunnilleen edellistalvinen määrä, pääosin ilmeisesti naaraita. Lie Varisvaara I-II 1♀ (AM, JM). Kon Selkie 1♀ läpi talven (HKO, JM). Kon Jakokoski 18.2. 1 (MP). Kon Lehmo 23-24.2. 1 (MP). Lip Kirkonkylä 15.2. 1♀ (Hellä Hartikka). Joe hautausmaa 13.3. 1♀ (ELn).

Järripeippo Vain yksi talvehtimistieto: Lie Rantala 1♂ I alkupuolelta läpi talven (ELp, AM, KN ym.).

Keltasirkku Vuodenvaihteen määrät jokseenkin täsmälleen edellistalviset, mutta selvästi alle pitempiaikaisten keskiarvojen. Joe Repokallion määrät kasvoivat kevättä kohden: 5/XII, noin 25/I, noin 50/II ja Asevelikylässä noin 60/III (JM). Lip Saariniemellä taas pikemmin päinvastoin: lähes 100/XII → 30-50/III (MA). Noin 50 yks. parvia myös Kon Selkie (HKO) ja Lip Siikakoski (SN).

Pulmunen Ensimmäiset muuttajat ennättivät "talvilintuihin": Lie Merilä 10.3. 6 yks. parvi (MR).

Joulukuun alun ja maaliskuun puolivälin väliseltä ajalta löytyy Pohjois-Karjalasta havaintoja 54 lajista. Luku lienee hiukan keskiarvo- ja pienempi, mutta esimerkiksi lehtopöllö, helmipöllö, kuukkeli tai jokin harvalukuisempi tikkalaji olisi varmaan ollut löydettävissä. Lintuharrastajan kannalta talvi oli latteahko, sillä useimmat marjalinnut puuttuivat kuvasta, eikä nokkavarpusta nähty lainkaan. Säätilat olivat sentään talvehtijoille tavanomaista edullisemmat.

KIRJALLISUUS

LEIVO, M. 1983: Rariteetit 1982 Pohjois-Karjalassa. - Siipirikko 10 (3): 75-83.

LIIMATTA, P. Talvilinnut Pohjois-Karjalassa

- 1977/78. - Siipirikko 5 (3): 77-84
- 1978/79. - " 7 (2): 8-15
- 1979/80. - " 7 (4): 82-90
- 1980/81. - " 9 (1): 8-15

PURSIAINEN, J. 1983: Syksyn 1982 vaelluslinnut. - Siipirikko 10 (4): 115-118.

TIUSSA, J. 1983: Talvilinnut 1981/82 Pohjois-Karjalassa. - Siipirikko 10 (1): 7-15.

KAKSNOLLAKOLME

Hannu Räsänen

Jokaisen lukijan tulisi jutun tässä vaiheessa tietää, mikä on Pohjois-Karjalan uusi pinnaennätys. Tietämättömille kerrottakoon, että katsahdus otsikkoon avaa salaisuuden verhot. 203:n saadessa näin julkisesti ensi kertaa nähdä päivänvalon, lienee paikallaan menneiden tapahtumien antaa sanoa sanottavansa.

Heti alkuun on kuitenkin todettava, että 203 syntyi muun retkeilyn sivutuotteena, eikä yötäpäiväisen Pohjois-Karjalan pinnailun merkeissä, kuten joku saattaisi luulla. Tämä tahtoo sanoa vain sitä, että parantamisen varaa on. Pienellä lisäpotkulla voisi saada ihmeitä aikaan. (huom. uudet yrittäjät)

Pohjois-Karjalan talvi ei ole niitä linturikkaimpia aikoja. Nytkin pinnahommat olivat ns. jäässä. Sitkeys olisi avainsana talvisessa retkeilyssä. Vaikka sitkeyttä löytyisikin, niin lunnin tai jääkyyhkyyn törmäämisen mahdollisuus esimerkiksi helmikuisessa katumaisemassa on tähtitieteellisen pieni. Poliiseilta tämäkin tuntuu onnistuvan, sillä muuan "(kartta)pallonsa kadottanut" lunni tallusteli kyläraitilla poliiseja vastaan Tuupovaarassa. Kyseinen lunni menehtyi kuitenkin pian ja sai virkavaltaisen kyydin Joensuun korkeakoululle. Talven merkittävimmäksi havainnoksi jäi hiiripöllö, joka piti kortteeria Sysmäjärvellä helmi-maaliskuussa.

Talven selän alkaessa vähitellen taittua ornitomaniakin sai lisää pontta potkuihinsa. Huhtikuussa vallitsi hyvin merellinen tuulahdus lintumaailmassa. Pinnapussiin kertyikin sellaisia lajeja kuin merikotka, merilokki ja merimetso. Muuten havainnoilla oli vain fenologista arvoa. Tätäkään puolta ei Pohjois-Karjalan bongari halveksu, sillä tuleehan suuri osa muuttohavainnoista juuri pointsareilta.

Toukokuussa alkoivat lämpimät tuulet puhallella myös pinnarintamalla. Pohjois-Karjalan parhaalla lintujärvellä (kirjoittajan ehdoton, kokeemukseen perustuva mielipide) alkoi tapahtua. Kuun alussa Sysmältä saatiin hoitoon pikkujoutsen, tundrahammi ja kanadan(pulla)hammi. Toinen päivä sitten rävähti. PH (Petri Hottola) oli soittanut ja jättänyt tiedon: jalohaikara Rääkkylässä! Saatua tiedon riemastumisen sijaan kirosin: Rääkkylä oli turhan laaja paikka etsiä; piti saada jostain tarkempi paikka. "Kissojen ja koirien" avulla se onnistui. Soitto HP:lle (Heikki Pönkkä) Polvijärvelle (eläköön Oku-Polvijärvi akseli!) ja matkaan.

Rääkkylän Iso-Vaalee. (Valok. Veijo Turunen)

Kun saavuimme paikalle, Iso-Vaalee vain venytteli kaulaansa tietämättä mitään paineesta, jonka se oli olemassaolollaan aiheuttanut kahdelle ihmisolennolle. Tuosta "tapaus Rääkkylästä" puhuttiin vielä pitkään ...

Sysmäjärvi piti mainettaan yllä tarjoamalla harmaasorsan ja uuhkan (kaulushaikara) - taruhoitoisen Karjalan linnun. Sen sijaan retkuihut Kesonsuolla ja Värttilässä eivät tuottaneet toivottua tulosta. Parhaaseen arktika-aikaan Pohjois-Karjalan pinnaeliitti siirtyi Suomen Porkkalaan niin sanottuun pistelaskentaan (sopiva nimitys näkemällemme muutolle). HP:n kanssa sain kyseenalaista kunniaa "nuijamiehinä". Tuleville yrittäjille suosittelenkin arktikastaijausta kotoisessa Karjalassamme. Kuun lopulla "nuijamaalta" palattuamme retkeily kohdistettiin Vuonokseen (sisämaan parhaimpia kahlaajapaikkoja). Eikä Vuonos meitä pettänyt. Heti ensimmäisellä käynnillä parittelevat

Rantakurvin näkeminen Vuonoksessa oli pinnavuoden mieluisimpia tapauksia. Kyseinen lintu kuvattiin 6.6. Vuonoksessa. (Valok. Mauri Leivo)

Xenukset panivat parastaan lemменleikeissään. Kohta perässä seurasi punakuiria, tundrakurmitsaa, mustatiiraa ... Tulevasta hienosta yöhuutelijakesästä antoivat osviittaa Laikanlahden 3 liejukanaa. Kuun lopulla tehtiin ensimmäinen yritys mustaciconian hoitamiseksi. Turhaan, turhaan ... Vain ML (Mauri Leivo) hoiti linnun (spontaanisti). Kesäkuu oli yöhuutelijoiden ja stagnan. Kääpiöhuittireissulla (Siikalahti osoittautui maineensa veroiseksi) pysähdys Muljulassa tuotti kovaa kamaa. ML:n ja HP:n kanssa sain kunnian kuulostella ensimmäistä pikkuhuittia maakunnassamme 18 vuoteen. Taustakuorona soivat luhtahuitti ja kaulushaikara. Tutjunlammelta yhytettiin myöhemmin kesäkuussa luh- ja liejukana. (Ennennäkemätön rantakanojen runsaus Pohjois-Karjalan olosuhteissa.) Tämä osoituksena siitä että kaislarantojen komppaus kannattaa tulevaisuudessakin. Kuun puolessavälissä Valkeavaaras- samalla seisomalla korviini kantautui pikkusiepon, lapinfyllarin ja mustapääkertun soolot. 25.6. tapahtui vuoden yllätys. Eräältä lintujärveltä (tarkempi paikka jääköön suojelusyistä mainitsematta) löysin hätäilevän stagnan. Havainto viittasi vahvasti pesintään. Myöhemmin paikalla tavattiin myös nuoria stagnoja; ihmeiden aika ei ole ohi. Heinäkuu omistettiin haikaroille. Vuoden kohokohta ajoittui 24. päi-

välle. L. Karttunen soitti ja ilmoitti - se on taas siellä (kerran aikaisemmin yritettiin samaa lintua samasta paikasta, mutta koettiin vesiperä). Nuotit olivat selvät. ML mukaan ja kaasua. Pikataival oli tuttu jo entuudestaan. H. Mikkolan ottein saavuimme perille, ihme kyllä hyvissä ruumiin ja sielun voimissa. Kiikarit silmille ja etsintä alkoi. Muutaman ikuisuudelta tuntuneen sekunnin jälkeen sain karjaista: M-U-S-T-A-H-A-I-K-A-R-A, ja kättelyt olivat ennenkokemattomat. Tuokion kuluttua paikalle saapui myös Polvijärven pinnakolmikko IG (Ismo Glad), PH ja HP. Ilmassa oli suuren pinnajuhlan tuntua. Sillä hetkellä olin varmasti maailman onnellisin ihminen (lintumies). Samana iltana poikkesin vielä kanavalle, jossa samassa putkessa seisokelivat vierivieressä, sulassa sovussa, harmaahaikara ja Iso Vaalee. Ison Vaaleen kanssahan me oltiin jo tutut. Kotimatalla hyräilin laulua "Voiko ihanammin päivän enää päättää".

Elokuun huomattavimmaksi noteeraukseksi jäivät Vuonoksen lapintiirat. Syyskuussa tieni johti Tampereelle opintojen pariin (opinnot saivat aikaan hilpeyttä kolleegoissani, etenkin eräiden "siviilipalvelumiesten" keskuudessa). Opinnoista huolimatta oli syksy jäävä mieleeni hyvänä lintusellaisena. Staijaus keskittyi aikalailla Vuoniemeen. Lokamarraskuinen havainnointi siellä näytti muille taivaan merkit. Itse en päässyt tulemaan rakkaaseen Karjalaan joka viikonloppu, mutta siitä huolimatta onnetar ei minua täysin hylännyt. Vaelluslinnut olivat lähteneet sankoin joukoin marssille. Pinnapussi- ni sai täytettä mm. lapintiaisesta, pähkinänakkelista ja pyrstötiaisesta. Parempaa oli kuitenkin tulossa. Pojat olivat nähneet Vuoniemes- sä lokakuun lopulla rissan ja 2 lusikkapyrstöä (samat lajit, jotka nui- jasin Porkkalassa). Marraskuun viidentenä antaessani oman panokseni valtakunnalliseen talvilintulaskentaan Viinijärvellä Vuoniemen ohit- ti 3 rissaa! Ei ollut vaikea keksiä, minne matka aamulla suuntau- tui. Ilmeisesti bongarien suojeluenkeli johdatti eteemme 2 vesiäistä, jotka "naurun" perusteella määritimme KYHMYHAAHKOIKSI. Tilanteen lep- poisuutta lisäsi vielä se, että meillä oli mahdollisuus tarkkailla teerien ja kyhmyhaahkojen sekaparvea! Sanottakoon tässä yhteydessä eräs kolmiyhteys, joka meitä odotti: kättely-kahvi-flipper. Seuraavana lauantaina olimme taas siellä. Tunnin värjöttelyn jälkeen alkoi taivaan sinestä lähestyä lintu. Tuntui kuluvan ikuisuus ennen kuin MK (Matti Kapanen), Pohjois-Karjalan pinnaeliitin keulamies, karjaisi: "Rissa!". Alkoi hillitön etsintä. Hetken päästä lintu oli putkessa. Olo oli kuin tietyn tapahtuman jälkeen. Sain MK:lta isäl- liset olalle taputukset, ja homma oli hoidossa. Julki tuotakoon myös

lä kanahaukka ja varikset istuivat vierekkäin häkissä. Haukka oli mennyt häkkiin pyynti mielessä, mutta se ei osannutkaan sieltä enää ulos. Tilanne laukesi, kun hain haukan pois.

Jotta 220, jota itse pidän realistisena tavoitteena, olisi helpommin saavutettavissa, tuon julki pari huomionarvoista seikkaa. Pohjois-Karjala voi tarjota vielä monia mieluisia yllätyksiä lintumiehille. Syksyinen Vuoniemi oli oiva esimerkki tästä. Mitä sitten olisi tarjolla Kesälahdella ja Kiteellä. Sitä sopii vain arvailla. En malta olla heittäväntä ilmoille sellaista maagista sanaa kuin Karjalan Kannas. Tällä on varmasti vaikutusta edellä mainittujen alueiden linnustoon. Pikkukiljukotkat, kääpiöhuitit ja monet muut kaakkoiset harvinaisuudet odottavat poimijaansa. Yhtenä mottona vuodelle 1984 olkoonkin K-K-K, Komppaa Kiteellä ja Kesälahdella. Miksi mennä merta edemmäksi kalaan, kun omassa läänissämmekin vielä riittää salaperäisiä, tutkimattomia, alueita. Mitä täällä nähtäisikään, jos lintumiestiheyttä saataisiin lisättyä sopivissa määrin. Porukkaa pitäisi saada lisää remmiin mukaan (lintumiesten hajasijoitus).

Outokumpulaisten suosikkipaikka - Vuonoksen tekoaltaat. (Valok. Mauri Leivo)

Lapinpöllön kohtalokas katse - 203 oli tosiasia. (Valok. Kari Varonen)

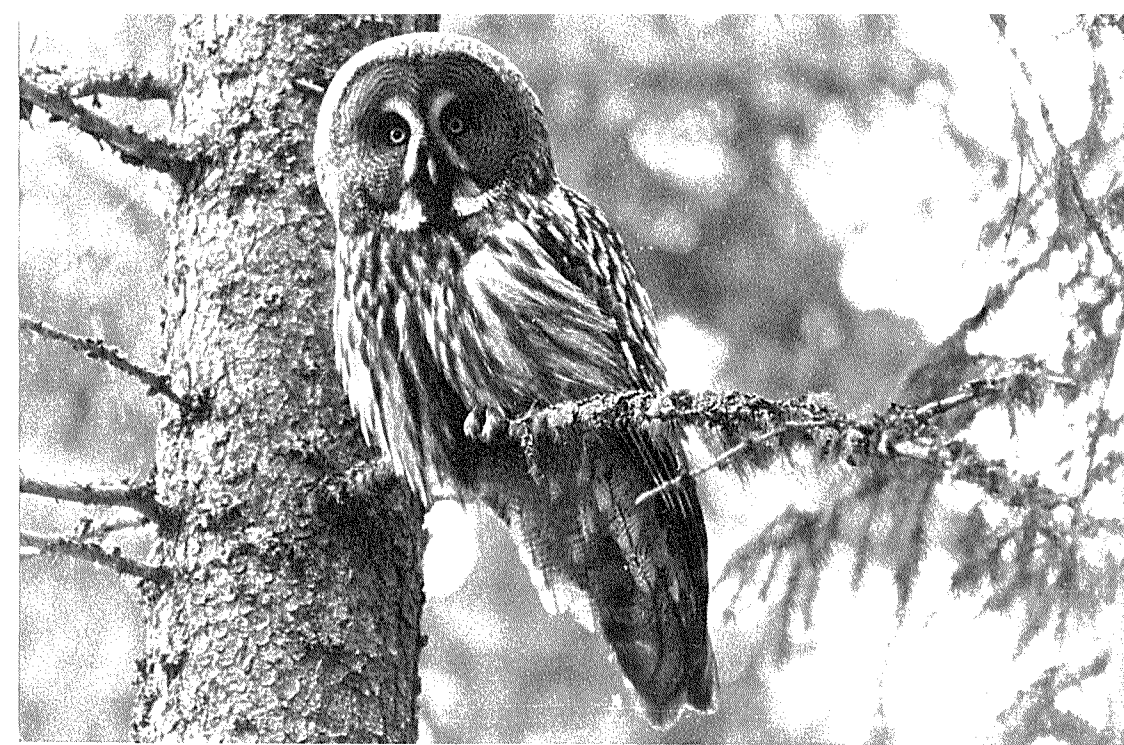
se seikka, että HP, toinen "Rissanen", oli hommasta ulkona (flunssan kourissa).

Ja niin jouluku joutui jo taas. Jouluku tarjosi tänä talvena tavallista runsaammin katseltavaa. Pihlajat suorastaan kuhisivat rastaita, tilhiä ja taviokuurnia. Oivan lisän antoivat nakkelit, joita oli jäänyt runsaasti vaelluksen jäljiltä.

203 pamautti 27. päivänä Joutenniemessä, kun minun ja lapinpöllön tuliset katseet kohtasivat toisensa, pinnaennätys oli tosiasia. Plöplö ei ilmeisesti pitänyt "silmäpelistäni", vaan lennähti kauemmas metsään ...

Jotteri lukija pitäisi kirjoittajaa liiaksi pinnakeskeisenä, lienee paikallaan pari pinnatontakin tapahtumaa. JK (Jukka Kinnunen) oli löytänyt varpuspöllön pesän, josta me kävimme kihlaamassa poikaset. Matkan varrella olisi ollut myös PH, mutta me ei haluttu häntä häiritä, mistä riitti juttua.

Rengastustilanne oli sikäli erikoinen, että JK omatekoisilla pihdeillä noukki poikasia pesästä ja lähetti ne minulle lentopostissa. Ei uskoi että sellaisista palleroisista tulisi joskus vielä petoja. Toinen hauska tapaus, ei varisten mielestä, sattui varisrengastuksen yhteydessä. Ihmeekseni sain huomata, että ystävyys ei tunne rajoja, sil-

Yhteydet ovat ensiarvoisen tärkeitä. Aina pitää olla ajan hermolla. Ei riitä, että viesti kulkee ornitologien keskuudessa. Kanavia täytyy luoda myös maanviljelijöihin, metsästäjiin jne... Näiltä tahoilta saat-
 taa tulla ilmoituksia mitä ihmeellisimmistä siivekkäistä. Hyviä esi-
 merkkejä ovat mustahaikara (kiitos L. Karttunen/maanviljelijä), har-
 jalintu ja monet muut. Usean lajin vaivaton hoitaminen riippuu paljon
 maallikoiden ilmoitusaktiiviteetista (nakkeli ja lapinpöllö). Lämpöi-
 set pullakahvit esimerkiksi harjalintua odotellessa maalaistalon pirt-
 tissä olkoon olosuhteet, joihin tulisi pyrkiä.

HARAKKA: Havainnointia, Aikaa, Rahaa, Auto, Kriittikkä, Komppausta ja
 Antaumusta. Kun harakka on kunnossa, niin maaginen 220 on kenen tahan-
 sa (tietyt rajoitukset olemassa) saavutettavissa. 220:n kovuudesta
 kerrottakoon että se voi olla jollekin rannikon mutajalallekin erit-
 täin vaikeasti saavutettavissa omalla alueellaan (saatikka sitten
 esimerkiksi Lahden seudulla).

Lopuksi kiitokset kaikille niille, jotka ovat myötävaikuttaneet 203:n
 saavuttamiseen. Erityisesti lähimmille retkikavereille: ML, HP, PH, IG
 ja MK. Special kiitos Lauri Karttuselle HYVÄSTÄ YHTEISTYÖSTÄ. Loppu-
 lauseeksi sopii hyvin; YHTEISTYÖLLÄ P-K:n PINNAT KUNNIAAN!

(Harvinaisuushavaintoja ei ole vielä käsitelty ARK:ssa ja RK:ssa!)

*****
 *
 *
 * M Y Y T Ä V Ä N Ä *
 * ===== *
 * Objektiivivi CANON FL 400 mm f 5,6 + *
 * tarkennusosa ja telejatke CANON 2x-B *
 * (alle 300 mm obj.) *
 * Tiedustelut puh. 973-661411/Kari Koskela *
 * (työ) *
 *
 *
 *****

Oheisen merkin sisältämät lauseet
 sopivat hyvin bongareillekin.

SATUNNAISVIERAANA -PALSTA HERÄÄ HENKIIN!

Muutama vuosi sitten aloitettiin Siipirikossa palsta "Satunnaisvie-
 raana". Maakunnassamme tavatuista suurharvinaisuuksista raapaistiin
 kerronnallinen juttu silti unohtamatta määrityksellistä antia havain-
 tojen tiimoilta. Homma kuivui kuitenkin kokoon reilun vuosikerran ai-
 kana - valitettavasti! Nyt on tarkoitus herättää palsta jälleen hen-
 kiin. Jatkuvuuden kannalta toivotaankin, että havainnoitsijat - saa-
 tuaan hyväksyvän päätöksen - laatisivat oma-aloitteisesti asianmukai-
 sen jutun havainnosta. Lajien, joista kertomuksia peräänkuulutetaan,
 tulisi olla joko maakunnalle uusia tai enintään tavattu pari kertaa
 aiemmin.

SATUN-
 NAISVIERAANA

Avosetti - Jurmossa keväällä 1981
 (Valok. Mauri Leivo)

AVOSETTI (Recurvirostra avosetta)* OUTOKUMMUSSA KEVÄÄLLÄ 1979

Mauri Leivo

Oli pinnarallipäivän ilta, toukokuun 26. vuonna 1979. Olin raahautu-
 nut Outokummun Vuonoksen tekoaltille toista kertaa sinä päivänä. Vil-
 kaistuaani 1- ja 2-altaan saavuin 4-altaalle (laaja lieteallas), joka
 näytti päällisin puolin tyhjältä. Siirryin lietealueen kärjen kohdal-
 le voidakseni tarkastaa lietteen myötävalossa. Nostin kiikarin sil-
 mille ja aloin tähystellä lieteille ... ja eipä kauaakaan kun parin
 naurulokin tuntumasta löytyi hieman suurempi, solakka, pitkäkoipinen
 mustavalkea hahmo. Näky sai sisämaan haukkomaan henkeään: "Avosetti!

Ei voi olla totta!". Iskin kaukoputken tarkkailuasemiin, hieraisin silmiäni ja heitin silmäyksen putken läpi - uskottava oli ... avosetti se siinä siivilöi ötököitä(?) rantavedestä pitkällä, ylöspäin käyrällä nokallaan.

Pian se lennähti lyhyen matkan laskeutuen noin sadan metrin päähän itsestäni. Lennossa se oli kerrassaan hullunkurisen näköinen: pitkä nokka, pitkät koivet ja muutenkin hyvin solakka olemus yhdessä rauhallisten siiveniskujen kanssa saivat sen näyttämään laihalta Gavialta! Vielä tuokio ihailua ja sitten vaivihkainen peräytyminen, ai-keena ilmoittaa linnusta kavereille.

Juuri kun olin saanut kasattua kaukoputken ja hypännyt mopon selkään, kuului sivultani kahdesti pehmeä "plyt" -ääni. Arvasin kenelle se kuului (vaikka en aiemmin ollut moista kuullutkaan), ja hamusin katseellani mustavalkeaa ilmestystä. Se löytyikin laskeutumasta 1-altaan naurulokkikolonian liepeille. Yllätyksekseni avosetti laskeutui veteen kuin naurukokki! Minuutin kuluttua se nousi siivilleen ja suuntasi lentonsa kohti 3-allasta. Seuratessani sen lentoa kaukoputkella ilmestyi sen kintereille toinen käyränokka: rantakurvi! Tuskinpa on Suomessa ennen sitä tai sen jälkeen moista lajiparia samassa kaukoputken kuvassa nähty.

Jätin sen kiertelemään 3-altaan päälle ja lähdin ilmoittamaan siitä tietämättömille. Illemmalla palasin altaille mukanani lauma lintuharrastajia ... mutta saimme tyytyä rantakurviin - avosetti oli kadonnut.

Vuonoksen avosetti oli ensimmäinen laatuaan Pohjois-Karjalassa. Sisämaassa se oli tavattu vain kerran aiemmin: Päijät-Hämeessä huhtikuussa -75 (peräti viiden parvi!). Lajin eksyminen näinkin kauas sisämaahan on merkittävää, sillä Suomessa lajin esiintymisalueena on ollut lounaisin kolkka (Hankoniemi, Turun seutu, Lågskär), jossa vuosittain on tavattu yleensä vain pari kertaa.

AVOSETTI - TOINEN KERTA POHJOIS-KARJALASSA

Keijo Nuutinen

Tullessani toukokuun 20. päivä 1982 linturetkeltä Lieksan Pokronlamelta sattui niin, että polkupyörän etukumi pamahti tyhjäksi ja niin minun oli työntäminen pyörä Rauhalaan jossa asun. Talutin pyörän pi-

hamaalle ja käänsin sen ylösalaisin. Juuri kun olin menossa sisälle hakemaan jakoavaimia kantautui korviini jostakin harvakseen toistuvaa hienon huilumaista "tlyt tlyt"-ääntelyä. Juoksin keskelle piha- maata ja otin kiikarin esille. Selasin taivaanrantaa ja metsänreuno- ja kiikarillani ja huomasin kuinka metsän takaa lensi esiin mustan- kirjava lintu, joka jatkoi ääntelyään.

Silmäni rävähtivät pyöreiksi kun tunnistin linnun avosetiksi. Mieleenpainuvien tuntomerkki oli epäilemättä nokka, joka oli todella tyhmännäköinen kaartuessaan ylöspäin. Ensinäkemältä syöpyi mieleeni myös viklomaiset jalat jotka harottivat pitkälle pyrstön yli, sekä puhtaanvalkoisen ja mustan aiheuttama kirjavuus joka etenkin siivissä ja selässä soluttautui hyvin yhteen. Musta päälaki ja niska olivat kuin piste koko komeuden päälle.

Katselin lintua lähes lumoutuneena kunnes se hävisi näkyvistä metsän taakse. Myöhemmin iltapäivällä yritimme löytää sen koluamalla kaikki lähiympäristön kahlaajapaikat, mutta tuloksetta.

YHTENÄISKOORDINAATTIEN MÄÄRITÄMINEN

Hannu Lehtoranta

Tämän kirjoituksen tarkoituksena on selvittää yhtenäiskoordinaatteja ja niiden käyttöä lintuhavaintojen ilmoittamisessa.

PKLTY:n tutkimuksissa yhtenäiskoordinaatteja toivotaan käytettävän ilmoitettaessa havaintoja esimerkiksi petolintujen pesinnästä, kesähavainnoista ja yölaulajista. Koordinaattien avulla saadaan pesäpaikka määritettyä melkoisella tarkkuudella. Tästä on apua mm. havaintojen kokoajalle, joka pystyy koordinaattien avulla huomaamaan päällekkäiset havainnot (samasta paikasta voivat eri henkilöt käyttää eri paikannimiä).

Määritelmä

Yhtenäiskoordinaatisto on suorakulmainen koordinaatisto, jonka p-akseli (pysty akseli) on meridiaanin 27^oitään Greenwichistä suuntainen ja

i-akseli (vaaka-akseli) on päiväntasaaja. Keskimeridiaania (27°E) vastaava i-koordinaatiston arvo on 500 km. Näin vaikeasti asian määrittely peruskartan selitykset. Ei tämä koordinaattiasia kuitenkaan ole kovinkaan vaikea kunhan siihen kerran jaksaa hieman paneutua.

Yhtenäiskoordinaatistoruudukko on merkitty peruskartalle (1:20 000) punaisella värillä. Ruudukko on vinossa kartan pohjois-etelä- ja itälänsisuuntaan nähden kaikissa niissä peruskartoissa, joiden karttanumero alkaa jollakin muulla numerolla kuin kolmosella. Kolmosella alkavissa kartoissa yhtenäiskoordinaatisto ja vanhat kilometrikoordinaatit ovat identtiset.

Haluttu tarkkuus

Pesäpaikan yhtenäiskoordinaatit voidaan helposti määrittää peruskartalta jopa 10 m x 10 m ruudun tarkkuudella, mikäli pesäpaikka on kartalle oikein paikannettu. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että kaksi eri henkilöä sijoittaa saman pesäpaikan kartalle hieman toisistaan poiketen. Niinpä käytännössä halutaan yhtenäiskoordinaatit 100 m x 100 m ruudun tarkkuudella.

Koordinaattien mittaaminen

Kutakin punaista koordinaattiviivaa vastaava kilometrilukema on merkitty kartan laitaan viivan kohdalle, pohjoisessa kasvava leveyskoordinaatti neljällä ja itään kasvava pituuskoordinaatti kolmella numerolla. Punaiset koordinaattiruudut ovat peruskartalla 5 cm x 5 cm ja vastaavat maastossa 1 km x 1 km ruutuja. Kilometrin tarkkuudella voidaan siis paikka ilmoittaa ottamalla ko. ruudun lounaiskulman koordinaattilukemat suoraan kartan laidasta = neljä + kolme numeroa.

Koska haluamme pesien koordinaatit 100 m x 100 m ruudun tarkkuudella, joudumme mittaamaan viimeisen numeron lisää sekä leveys- että pituuskoordinaattiin. Sen saamme jakamalla 5 cm (1 km) sivun kymmeneen 5 mm (100 m) osaan. Ensimmäinen 5 mm (100 m) pätkä edustaa arvoa nolla, toinen arvoa 1 jne.

Sadan metrin tarkkuudella ilmoitetussa koordinaattilukemassa on näin viisi + neljä numeroa.

Mittaaminen voidaan suorittaa millimetriviivainta apuna käyttäen, jolloin yhtä millimetriä kartalla vastaa 20 m maastossa, viittä mm kartalla 100 m maastossa jne. Kätevimmin koordinaattien mittaaminen tapahtuu kuitenkin läpinäkyvästä muovista valmistetulla mittalevyllä (malli kuvassa 1). Ruudukko asetetaan peruskartan ruutuun ja 100 m-tarkkuuslukemat luetaan asteikolta.

Esimerkki

Kuvassa 2 on yksi 1 km x 1 km ruutu, johon rastilla on merkitty pesäpaikka. Määritämme nyt tämän pesäpaikan yhtenäiskoordinaatit vaaditulla sadan metrin tarkkuudella. Kilometrin tarkkuudella pesäpaikka saadaan suoraan kartan lukemista. Ruudun numerot luetaan aina ruudun vasemmasta alanurkasta. Esimerkkiruutumme on siis 7033:601.

Sadan metrin tarkkuuteen päästäksemme meidän on sitten joko mitattava millimetriviivaimella tai käytettävä kuvan 1 mukaan tehtyä muovisapluunaa.

Viivaimella: Ensin mitataan 100 m tarkkuus leveyskoordinaattiin (7033). Kuvaan on piirretty viivain, josta voidaan todeta rastin olevan 28 mm:n kohdalla. Sadan metrin tarkkuudeksi saadaan siis 5 (0-4,9 mm = 0; 5,0-9,9 mm = 1 .... 25,0-29,9 mm = 5).

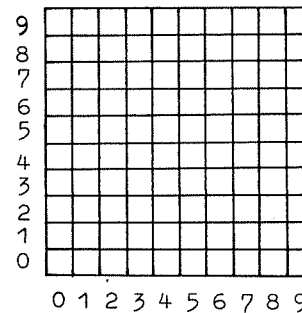
Tämä liitetään ruudun leveyskoordinaattilukemaan 7033₅.

Vastaavasti mitataan pituuskoordinaatti ja saadaan sen lukemaksi 3 eli 601₃.

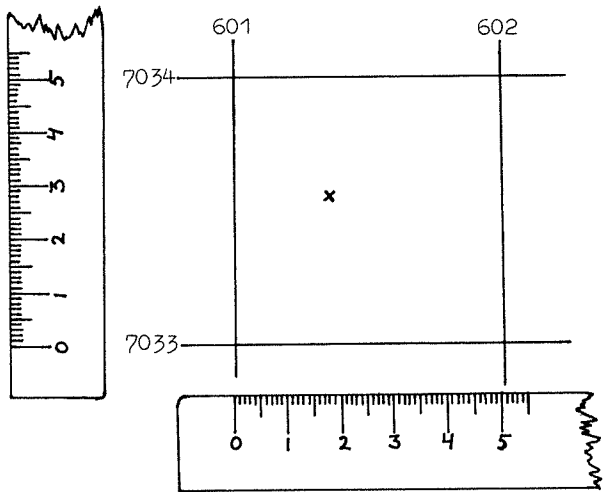
Muovisapluunalla määritettäessä sapluuna asetetaan ruutuun ja sadat metrit voidaan lukea suoraan asteikolta. Kannattaa siis tehdä itselleen mallin mukainen muovisapluuna, jolloin koordinaattien määrittäminen on todella helppoa ja vaivatontakin.

Lopuksi

Toivottavasti tämä kirjoitus auttaa lintuharrastajia oppimaan yhtenäiskoordinaattien määrittämisen ja sitä kautta myös ilmoitettavissa havainnoissa yhä useammin olisi koordinaatit merkittyinä.

Kuva 1. Malli muoville piirrettävästä tulkista, jolla voidaan määrittää kohde 100 m x 100 m:n tarkkuudella peruskartan (1:20 000) 1 km x 1 km ruudusta.

Kuva 2. Kaavio eräästä peruskartan (1:20 000) yhtenäiskoordinaatistoruudusta (joka kartassa on merkitty punaisella samoin kuin ruudutukseen liittyvät numerotkin). Kuvaan on piirretty millimetrivivain (ks. esimerkki).

Peruskarttalehtien hankkiminen omalta retkeilyalueelta on monelta kannalta todella kannattava sijoitus. Vähemmän retkeiltäviltä alueilta kannattaa hankkia peruskartan pienennös (1:50 000), jolloin kartalla näkyy kuuden peruskartan tiedot. Ainoa ero 1:50 000 kartassa peruskarttaan verrattuna on mittakaava ja se, että 1:50 000 kartassa ei ole merkittynä tilojen rajoja.

1:50 000 kartalla on myös merkittynä 1 km x 1 km koordinaatistoruudut, mutta koordinaatteja niiltä määrittettäessä tulee muistaa, että 1 mm kartalla vastaa 50 m maastossa. Sadan metrin ruutu on siten kartalla 2 mm x 2 mm.

Ruvetaanpa käyttämään koordinaatteja!

Lähde: Helsingin yliopiston rengastustoimiston moniste: Pesäpaikan yhtenäiskoordinaattien määrittäminen 1:20 000 peruskartalta.

S I I P I R I K K O Vol. 10 1983

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Sisällys	sivu
Airaksinen Arto, Hottola Petri ja Räsänen Hannu. Kevätmuuton kulku 1982 Pohjois-Karjalassa	35
Lehtoranta Hannu. Pohjois-Karjalan päiväpetolinnut 1981/82	29
Lehtoranta Hannu. Pohjois-Karjalan pöllöt	57
Lehtoranta Hannu. Peltopyy katoamassa Pohjois-Karjalasta	67
Leivo Mauri. Harvalukuiset lajit 1982 Pohjois-Karjalassa	72
Leivo Mauri. Rariteetit 1982 Pohjois-Karjalassa	75
Leivo Mauri, Koskela Jouni, Parviainen Ari, Pursiainen Jouni ja Turunen Veijo. Syysmuuton kulku 1982 Pohjois-Karjalassa	99
Martiskainen Kimmo. Hajanaisia huomioita Kesälahden linnustosta ..	119
Miettinen Juha. Petkeljärven kansallispuiston pesimälinnusto	3
Miettinen Juha. Kahden pähkinänakkelirodun (Sitta e. europaea ja S.e. asiatica) vaellus Pohjois-Karjalassa 1981/82	16
Miettinen Juha. Vaelluslinnut ja osittaismuuttajat keväällä 1982 .	53
Miettinen Juha. Pikkulokki-kultasirkku projekti	54
Määttä Arto ja Heikkinen Jukka. Lapinpöllön (Strix nebulosa) esiintyminen Pohjois-Karjalassa talvella 1980/81	90
Tiussa Jouko. Talvilinnut 1981/82 Pohjois-Karjalassa	7
Tiussa Jouko. Pohjois-Karjalassa rengastettujen lintujen löytö- katsaus 1981-83	83
Turunen Veijo. Kevätmuuton yhteishavainnointipäivä 24.4.1982	51
Tiedonanto	64
Tiedonanto	125

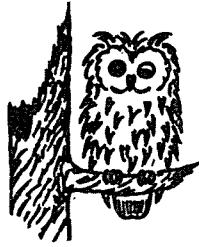
Sekalaisia

Myytäväenä	16
Vol. 9 1982	32
PKLTY:n kokoukset vuonna 1983	32
Ilmoituksia	52
PKLTY r.y:n toimintakertomus vuodelta 1982	62
Tuloslaskelma 1.1.-31.12.1982	63
Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 1983	63
Kevätmuuttojutut Karjalaisessa	64
Tilaa Lintumies	64
Havaintolomakkeiden jakelu parantumassa	71
Lintukirjat edullisesti	96
Lintulehtipaketti	127
Lisäys Rariteetikatsaukseen Siipirikossa 3/83	128
Rengastustentti Kuopiossa	128
PKLTY:n vuosikokous 25.1.1984	128
Luontokuvailta sunnuntaina 22.1.1984	128

JOUKKOJULKAISU

SORVARI VELI-MATTI
- SUKEVA
74340 ~~SILKKA~~

Hallituksen tekemän päätöksen mukaan lähetetään
SIIPIRIKON ykkösnumero ja tilillepanokortti kai-
kille edellisenä vuonna jäsenmaksunsa maksaneille.
Seuraavat numerot lähetetään vain niille, jotka
ovat maksaneet jäsenmaksunsa ko. vuodelle.
Maksamalla jäsenmaksusi huhtikuun loppuun mennessä,
varmistat SIIPIRIKON saannin ajallaan ja samalla
säästät lehden postituksesta vastaavat henkilöt
ylimääräiseltä työltä.

KIITOS

KATSELE - KUUNTELE - LAITA HAVINTOSI
UUSI TUILLE LOMAKKEILLE JA PALAUTA NE
MÄÄRÄAIKAAN MENNESSÄ HAVINTOVASTAA-
VALLE (ML) - NÄIN VARMISTAT LEHDEN
ILMESTYMISEN JATKOSSAKIN!

Terveisin SIIPIRIKON toimittajat!